

การป้องกันการระบาดของต่อนื่องของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
 ควรระงับการระบาดในนาข้าวในลักษณะ
 การใช้สารเคมีในการกำจัดไม่ถูกต้อง จะทำให้แมลงศัตรูธรรมชาติของลง
 จนขาดสมดุลทางธรรมชาติ

แมลงศัตรูธรรมชาติในนาข้าว

เช่น มวนเขียวจุดไข่ ตัวก้นกระดาก แมงมุมสุนัขป่า แมงมุมเขียวยาว แมลงปอเขียว

ตัวก้นกระดาก

แมลงปอเขียว

มวนเขียวจุดไข่

แมงมุมเขียวยาว

แมงมุมสุนัขป่า

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม : สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว
 ศูนย์วิจัยข้าว, ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว
 ศูนย์บริการชาวนาใกล้บ้านท่าน
 โทร. 02-561-3962
 www.ricethailand.go.th
 เอกสารเผยแพร่ : สสข. 2554-05-033

ข้อควรระวัง

ไม่ใช้สารที่ทำให้เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
 ระบาดเพิ่มขึ้นดังต่อไปนี้

กลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์

สารแอลฟาไซเพอร์มีทริน ไสแอสโลทริน แลมบ์ดา
 ไสแอสโลทริน ไสเพอร์มีทริน เดลทาเมทริน เดคาเมทริน
 เฟนแวลอเรต เอสเฟนแวลอเรต เพอร์มีทริน ไสฟลูทริน
 เบต้าไซฟลูทริน โบเฟนทริน

กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต

ไตรอะโซฟอส ไซยาโนเฟนฟอส ไอโซซาไทออน
 ไพริดาเฟนไทออน ควินาลฟอส เฟนนิโตรไทออน / ปีพีเอ็มซี
 คลอร์ไพริฟอส ไดอะซีนอน อีทริมฟอส ซาลิไทออน
 เทอร์บูฟอส โปโนฟอส เอ็นโดซัลแฟน / ปีพีเอ็มซี และ
 เตตระตลอร์วินฟอส

สารผสมกับสารกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์

ปีพีเอ็มซี / แอลฟาไซเพอร์มีทริน บูโพรเฟซิน /
 ไสฟลูทริน บูโพรเฟซิน / เดคาเมทริน คาร์โบซัลแฟน /
 ไสเพอร์มีทริน คาร์โบซัลแฟน / เฟนแวลอเรต แลมบ์ดาไซ
 ฮาโลทริน ไสแอสโลทริน เดลทาเมทริน เอสเฟนแวลอเรต
 เพอร์มีทริน เบต้าไซฟลูทริน โบเฟนทริน

กลุ่มคาร์บาเมต

เบนฟูราคาร์บ เมโทรมิล เฟนโทเอต คาร์โบฟูแรน

ไม่ใช้สารอะบาเม็กตินในนาข้าว

เนื่องจากมีพิษสูงต่อศัตรูธรรมชาติและสัตว์น้ำ

ผลิตและเผยแพร่ : สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว กรมการข้าว
 ข้อมูลและภาพประกอบ : สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว

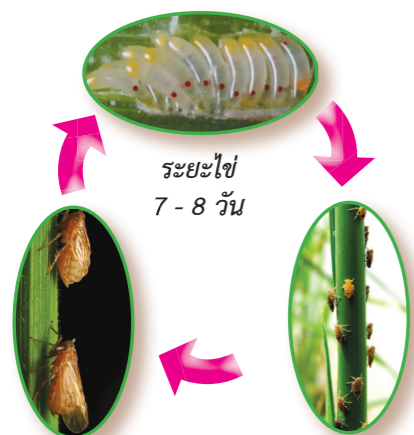
การป้องกันกำจัด เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

เป็นแมลงประเภทปากดูด ตัวเต็มวัยมีลำตัวสีน้ำตาลถึงสีน้ำตาลปนดำ มีรูปร่าง 2 ลักษณะ คือ **ชนิดปีกยาว** และ **ชนิดปีกสั้น** ชนิดปีกยาวสามารถเคลื่อนย้าย และอพยพไปในระยะทางไกลและไกล โดยอาศัยกระแสลมช่วย ตัวเต็มวัยเพศเมียจะวางไข่เป็นกลุ่ม ส่วนใหญ่วางไข่ที่ กาบใบข้าว หรือเส้นกลางใบ โดยวางไข่เป็นกลุ่มเรียงแถวตามแนวตั้งฉากกับกาบใบข้าว บริเวณที่วางไข่จะมีรอยขีดเป็นสีน้ำตาล ไข่มีลักษณะรูปกระสวยโค้งคล้ายกล้วยหอม มีสีขาวขุ่น ตัวอ่อนมี 5 ระยะ ระยะตัวอ่อน 16 - 17 วัน ตัวเต็มวัยเพศเมียชนิดปีกยาวมีขนาด 4.0 - 4.5 มิลลิเมตร วางไข่ประมาณ 100 ฟอง เพศผู้มีขนาด 3.5 - 4.0 มิลลิเมตร เพศเมียชนิดปีกสั้นวางไข่ประมาณ 300 ฟอง ตัวเต็มวัยมีชีวิตประมาณ 2 สัปดาห์ ในหนึ่งฤดูปลูกข้าวเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลสามารถเพิ่มปริมาณได้ 2 - 3 รุ่น

วงจรชีวิตของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ทำลายข้าวโดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากเซลล์ท่อน้ำท่ออาหารบริเวณโคนต้นข้าวระดับเหนือผิวน้ำ ทำให้ต้นข้าวมีอาการใบเหลืองแห้ง ลักษณะคล้ายถูกน้ำร้อนลวก แห้งตายเป็นหย่อมๆ เรียก **“อาการไหม้ (ฮอปเปอร์เบิร์น)”** โดยทั่วไปพบอาการไหม้ในระยะข้าวแตกกอถึงระยะออกรวง ซึ่งตรงกับช่วงอายุช่ย์ที่ 2 - 3 ของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในนาข้าว นาข้าวที่ขาดน้ำตัวอ่อนจะลงมาอยู่ที่บริเวณโคนกอข้าวหรือบนพื้นดินที่แฉะ มีความชื้น นอกจากนี้เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ยังเป็นพาหะนำเชื้อไวรัสโรคใบหงิก และเชื้อไวรัสโรคเขียวเตี้ย มาสู่ต้นข้าว

การป้องกันกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

1. ปลูกข้าวพันธุ์ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น สุพรรณบุรี 2 สุพรรณบุรี 3 สุพรรณบุรี 90 พิษณุโลก 2 กข29 กข31 กข41 และไม่ควรรปลูกพันธุ์เดียวกันเกิน 4 ฤดูปลูก ควรปลูกสลับกันระหว่างพันธุ์ต้านทานสูงกับพันธุ์ทนทานหรือพันธุ์อ่อนแอปานกลาง โดยพิจารณาอายุเก็บเกี่ยวให้ใกล้เคียงกัน เพื่อลดความเสียหาย เมื่อเกิดการระบาดรุนแรง
2. ในแหล่งที่มีการระบาด และควบคุมน้ำในนาได้ หลังปักดำหรือหว่าน 2 - 3 สัปดาห์ จนถึงระยะตั้งท้อง ควบคุมน้ำในแปลงนาให้พอดินเปียก หรือมีน้ำเรี่ยผิวดินนาน 7 - 10 วัน แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเองสลับกันไป จะช่วยลดการระบาดได้
3. หมั่นตรวจแปลงนาอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง สุ่มนับแมลงที่โคนต้นข้าว โดยดินเป็นแนวทะแยงมุม 20 จุดต่อกระถางนา (แนวละ 10 จุด) หากพบสัดส่วนเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลตัวเต็มวัยต่อมวนเขียวดูดไข่ ระหว่าง 6 : 1 - 8 : 1 หรือตัวอ่อนระยะ 1 - 2 เมื่อข้าวอายุ 40 - 60 วัน จำนวนมากกว่า 1 ตัวต่อต้น ให้ใช้สารฆ่าแมลง ได้แก่ อีโทเฟนพอกซ์ (ถูกตัวตาย) หรือ อีทีโพรส* (ชนิดดูดซึม) ให้พ่นสารเคมีฆ่าแมลงถึงบริเวณโคนกอ ในระยะข้าวอายุมากกว่า 60 วันถึงออกรวง หากพบตัวอ่อนและตัวแก่สีน้ำตาลเข้มถึงดำจำนวนมากกว่า 1 ตัวต่อต้น ไม่แนะนำให้ใช้สารเคมีฆ่าแมลง แต่ควรระบายน้ำออกจากแปลงนาให้ดินพอเปียก เพื่อให้สภาพแปลงนาไม่เหมาะกับการอยู่อาศัย และมดสามารถขึ้นมากัดกินเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลได้